

חוק הירושה- כשרות

לרשת

העבודה מוגשת תחת החסות של

"נוער שוחר משפט עברי"

הקדמה אישית

בחרתי לעסוק בנושא חוק הירושה משום שהוא הנושא שתמיד עניין אותי.

ישנם אנשים שלא יודעים מה מגיע להם בירושה לכן אני רוצה לדון על

השאלות העולות בנושא ולענות עליהן בהתאם.

בנוסף בחרתי בנושא זה משום שרציתי לדעת ולהשכיל בנושא זה של העבודה,

רציתי להסיק מסקנות עבור הנושא, ולפתח מודעות בהקשר לנושא.

כאשר אני יודעת את הנושא אני מרגישה רגועה ומודעת יותר .

את המקורות לעבודה עזר לי למצוא ראובן קרומבין שליווה אותי

בתהליך העבודה, ולכן אני רוצה להודות לו .

בעבודה נתקלתי בקשיים ולאחר חיפוש מעמיק במקורות שהוצאתי חזרתי

לעבודה הרצופה.

הנושא של העבודה והשאלה המרכזית עבורי היא מי כשר לרשת??

נהנתי מאוד בכתיבת העבודה ומקווה שתהנו לקרוא אותה..

תוכן העניינים

3-4

הקדמה אישית

פרק ראשון

5	תוכן עניינים	פרק שני
6	מבוא	פרק שלישי
7-12	ירושה על ידי הממית	פרק רביעי
13-19	מקרים מיוחדים לירושה	פרק חמישי
20	סיכום נושא	פרק שישי
21- 22	ביבליוגרפיה	פרק שביעי

מבוא

בעבודה זו אנו נעסוק בנושא הירושה ,

בנושא זה מדברים על מה אומר החוק , על מי הוא חל, ועוד שאלות שעולות :

מהם זכויות העובר ?

מי כשר לרשת ?

מהי ירושה על ידי הממית ?

מי מקבל את הירושה של המת ?

האם מי שהרגורצח את היורש מקבל את ירושתו ?

ומהם מקרים מיוחדים לירושה?

למשל בחרתי לענות על שאלות מיוחדות כמו,

האם עובר כשר לרשת?

באיזה מצבים ניתן לרשת כשמדובר בהמתה?

האם ילדה מאומצת יכולה לרשת את המאמצים שלי?

על השאלות הללו נענה בהמשך העבודה, נלמד מי כשר לרשת ומי פסול,

ומהן הזכויות.

ירושה על ידי הממית :

משפט עברי :

”וְדַבַּרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר, כֹּה אָמַר יְהוָה, הֲרִצְחֹתָ, וְגַם-יָרַשְׁתָּ; וְדַבַּרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר, כֹּה

אָמַר יְהוָה, בְּמָקוֹם אֲשֶׁר לָקְקוּ הַכְּלָבִים אֶת-דָּם נְבוֹת, יִלְקוּ הַכְּלָבִים אֶת-דַּמְּךָ גַּם-אֶתָּה.”¹

”וַיֹּאמֶר קִין אֶל הַבֶּל אַחִיו, וַיְהִי בַהֲיוֹתָם בַּשָּׂדֶה וַיִּקַּם קִין אֶל הַבֶּל אַחִיו וַיְהַרְגֵהוּ. וַיֹּאמֶר ה’

אֶל קִין אֵי הַבֶּל אַחִיךָ, וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הֲשֹׁמֵר אַחִי אֲנִכִּי.”²

קִין וְהַבֶּל נִפְגָּשִׁים בַּשָּׂדֶה וְקָם לוֹ לְהוֹרְגוֹ, קִין הִרְגָה אֶת הַבֶּל בַּשָּׂדֶה, וַיֹּאמֶר אֵלָיו ה’: ”אֵי הַבֶּל

אַחִיךָ?” וַיֹּאמֶר: לֹא יָדַעְתִּי... ”הֲשֹׁמֵר אַחִי אֲנִכִּי?! ”קִין, הַמְּבֹלְבֵל מִן הָאִירֻעִים וּמִיֹּסֵר-

מִצַּפּוֹן עַל שַׁעֲשֵׂה בְאַחִיו, מְשִׁיב בַּגְּמֻגוּם – כַּדָּרֶךְ מִי שֶׁנִּתְפַּס לְדָרֶךְ-הַמְּרֻמָּה וְנִכְשֵׁל בַּסֶּבֶךְ שֶׁל

שְׁקֵרִים-לְבַנִּים: ”וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי...”³

” וַיֹּאמֶר מַה עָשִׂיתָ, קוֹל דְּמֵי אַחִיךָ צֹעֲקִים אֵלַי מִן הָאֲדָמָה. וְעַתָּה אֲרוּר אַתָּה, מִן הָאֲדָמָה

אֲשֶׁר פָּצְתָה אֶת פִּיהָ לְקַחַת אֶת דְּמֵי אַחִיךָ מִיָּדְךָ.”⁴

ה’ שׁוֹאֵל אֶת קִין מַה הוּא עֹשֶׂה? דְּמוֹ שֶׁל הַבֶּל זֹעֵק מִן הָאֲדָמָה, אֵדָךְ קִין מִמְשִׁיךְ לְשִׁתּוֹק.

קִין לֹא מוֹדֵה וְלֹא מְסַבֵּיר אֶת הַתְּנַהּגוֹתוֹ.

”כִּי תַעֲבֹד אֶת הָאֲדָמָה לֹא תִסָּף תֵּת כַּחַה לָךְ, נַע וְנָד תִּהְיֶה בָאָרֶץ. וַיֹּאמֶר קִין אֶל ה’, גְּדוֹל

עוֹנֵי מִנְשָׂא. הֵן גִּרְשֵׁת אֶתִּי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה וּמִפְּנִיךָ אֶסָּתֵר, וְהִיִּיתִי נַע וְנָד בָּאָרֶץ וְהִיָּה

כֹּל מִצְאֵי יְהַרְגֵנִי.”

ה’ אֹמֵר לְקִין הָאֲדָמָה, שַׁעֲשִׂיתָ בַּה שִׁמּוֹשׁ שִׁיקְרֵי לְכַסּוֹת עַל דְּמֵי אַחִיךָ בַּעַת שֶׁהִרְגַת אֹתוֹ,

אֵינְךָ רֹאוּי יוֹתֵר לְעַבּוֹד אֹתָהּ. עַל הַרִיגָה בַּשִּׁגְגָה תַעֲנֵשׁ בַּגְּלוּת. ה’ מַעֲנִישׁ אֶת קִין וּמְגַרֵּשׁ אֹתוֹ

מֵהָאָרֶץ.

¹ מלכים א כ"א 19

² בראשית ד ט'

³ בראשית ד ט'

⁴ בראשית ד י'

” ויאמר לו ה' לכן כל הורג קין שבעתים יקם, וישם ה' לקין אות לבלתי הכות אתו כל מצאו”

קין אסיר תודה על חסד אלוהים, מצדיק עליו את דינו, קין יוצא עתה מלפני ה' כבעל

תשובה אמיתי.

אל ארץ ”הסתרת-הפנים” לשאת בה את המתחייב מעוונו הגדול.

(מאמר של פרופ' אליאב שוחטמן על ”הרצחת וגם ירשת”)⁵

אילו היה קין עומד לדין ומורשע בגין רצח אחיו, הרי שעל פי עקרונות המשפט הישראלי לא היה רשאי לרשת אותו.

והשאלה העולה היא: ”האם כן היה הדין גם אילו פנה קין לבית דין בתורה?

מסתבר שלא כן היא גישת המשפט העברי.

ככל שמדובר בתחום דיני ירושה מעמדו של היורש אינו נפגע, גם אם הוא זה שהביא בכוונה למות מורישו.

⁵ <http://www.daat.ac.il/mishpat-ivri/skirot/302-2.htm>

הטעם לכך הוא שזכות הירושה אינה נובעת מרצונו של המוריש ומימושה אינו מצריך פעולה פעולה משפטית כל שהיא, משום שזכות זו נובעת מעצם מעמדו של האדם כ יורש, ומשעה שמת המוריש יורשו יורש את נכסיו.

גם אם רצח היורש את מורישו, הרי הוא יורשו, משום שאין בפשע החמור שביצע כדי לשנות את מעמדו כ יורש.

משפט ישראלי :

חוק הירושה, התשכ"ה 1965 קובע כי- "מי שהורשע על שגרם במתכוון למות של המוריש או שניסה לגרום למותו" פסול לרשת את המוריש".⁶

פסק-דין :

המשנה לנשיאה א' ריבלין :

המבקשת השליכה את בנה הפעוט בן ארבעה וחצי חודשים מחלון הדירה וגרמה למותו. היא עשתה את המעשה על רקע מצוקה נפשית קשה, המבקשת הורשעה בהריגה.

האם חלה בעניינה הוראת סעיף 5 (א)(1) לחוק?

המקרה שלפנינו קשה מבחינה אנושית אך הפתרון המשפטי לו מתחייב מן החוק והוא כפי שקבע בית המשפט המחוזי.

המבקשת סבלה ממחלה ממחלה נפשית ומצבה החמיר לאחר שבעלה רוצה להתגרש ממנה.

מפסק הדין הפלילי עולה כי ביום האירוע המבקשת והמשיב ביקשו עזרה מגורמים שונים לאשפו את המבקשת בבית חולים לחולי נפש, אך העזרה לא באה ובסופו של דבר למרבה

⁶ חוק הירושה התשכ"ה 1965

הזוועה ניסתה המבקשת לחנוק את התינוק בכרית ומשלא הצליחה בכך השליכה אותו אל מותו מחלון הדירה.

בית המשפט המחוזי הרשיע את המבוקשת בעבירה של רצח, אך בית המשפט העליון המיר את ההרשעה בעבירה של הריגה.

מכלול הראיות מלמד כי המערערת המיתה את התינוק בשעה שהייתה נתונה בלחץ נפשי חריף שהביא אותה לבקש את אשפוזה המיידית ומשלא נענתה ואף לעזרה מהמשפחה, הלחץ הנפשי החריף בשל חרדתה שהתינוק יילקח ממנה הפך לזעם הולך וגובר.

על רקע זה יש לראות במעשיה להמתת התינוק, תגובה רגעית ובלתי שקולה.

מכלול ראיות זה אינו מוכיח מעבר לכל ספק סביר כי המערערת 'שקלה ועשתה' כנדרש בהחלטת הקטילה בעבירה של רצח.

על המבקשת הוטל עונש של עשר שנות מאסר.

בית המשפט העליון אישר את גזר הדין וכתב בפסק דינו:

הנימוק המרכזי לקולה הוא כמובן ההפרעה הנפשית המוקדמת ממנה סובלת המערערת ופניוניה לקבל סיוע מצד הרופא המטפל בה, פניות שלא נענו בעוד מועד.

זהו "כשל מערכתי" שבית המשפט המחוזי עמד עליו. מנגד קשה שלא לתת משקל לכך שהמערערת פעלה גם במצבה הנפשי הקשה מתוך חמת זעם שהופנתה כלפי בעלה והשפעת דחפים עקב רצונו להתגרש.

מן האמור עולה כי בית המשפט העליון כמו גם בית המשפט המחוזי הגיע למסקנה כי מדובר במעשה המתה שנעשה מתוך כוונה, כלומר במטרה לגרום למותו של התינוק.

התערבותו של בית המשפט העליון בהכרעת הדין של בית המשפט המחוזי באה לאור המסקנה כי המבקשת לא גיבשה כוונה תחילה כמשמעת בחוק כי "כוונה ספונטנית" שאינה תוצאה של תהליך שקילה.

לכן הורשעה המבקשת בעבירה של הריגה חלף העבירה של רצח.

המבקשת כאמור התכוונה להמית את תינוקה כך פסק בית המשפט העליון באופן מפורש.

משכך לא נותר אלא לקבוע שחלה בענייננו הוראת סעיף 5(א)(1) לחוק.

המבקשת סבורה כי אחרים ובהם בעלה חטאו גם הם ואינם ראויים ממנה לרשת את התינוק.

אולם על המקרה שלפנינו חולשת הוראת חוק ברורה המעגנת את העיקרון המוסרי הכללי בדבר "אין חוטא נשכר" בהקשר הספציפי של "הרצחת וגם ירשת".

יובהר כי העובדה שהמתת העולל בידי המבקשת מתוך "כוונה ספונטנית" לא באה על מנת לזכות בירושה, אין בה כדי לשלול את תחולת הסעיף.

התוצאה היא שהעירור נדחה, בנסיבות המיוחדות של המקרה יישא כל צד בהוצאותיו.

השוואה בין המשפט העברי למשפט הישראלי :

ההבדל המשמעותי בין המשפט העברי יהודי שנסמך על דינים וחוקי התורה,

לעומת החוק הישראלי שלא בהכרח נסמך על החוקים היהודים אלא מסתמך יותר על

חוקים מנדטוריים וחוקים דמוקרטיים.

ולכן ההבדל הוא שעל פי דיני התורה והחוק היהודי "הרצחת וגם ירשת" תקף ואילו בחוק הישראלי "הרצחת וגם ירשת" אינו תקף אם הוכח רצח ולא הריגה.

במשפט העברי קין רצח את הבל אבל עדיין קיימת לו הזכות לפי דיני התורה לרשת את אחיו הנרצח.

לעומת זאת במשפט הישראלי לא קיימת זכות לרוצח לרשת את הנרצח וזאת מסיבה שלא ייתכן שאם הוכח שרוצח רצח בוודאות לא ייתכן שהוא ירש את הרוצח.⁷

מקרים מיוחדים לירושה -

משפט עברי:

ירושה של עובר:

⁷ מקרא- מלכים א' פרק כ"א -תיאור סיפורם כרם נבות הישראלי ודברי התוכחה של אליהו הנביא כלפי אחאב

לאור ההתפתחות הטכנולוגית והשימוש הגובר והולך בטכנולוגיות של הולדה לאחר המוות ובמסגרת הדיונים לתיקון חוק הירושה, נידונה השאלה אם לא ראוי לתקן את החוק ולהכיר בזכויות הירושה של מי שהייתה הורתו אחרי מות המוריש, כדי שלא יופלה לרעה לעומת שאר היורשים, ואם כן, כיצד לאזן בין זכות זו לבין ציפייתם של היורשים הקיימים וצדדים שלישיים לוודאות משפטית.

להלן נדון בעמדת המשפט העברי בסוגיה חדשה זו.

ירושת הנולד מאם פונדקאית:

גם במקרה של אם פונדקאית, כאשר מתה בעלת הביצית קודם שהופרתה הביצית או הושתלה ברחמה של האם הפונדקאית, יש להידרש לשאלה מה דין הוולד לעניין ירושתה.

גם כאן תהיה שאלת הירושה תלויה לכאורה בייחוסו של הבן אחר אמו. בשאלת ייחוסו של הנולד מאם פונדקאית הובעו כל הדעות התיאורטיות האפשריות. רוב הפוסקים סבורים שהאימהות נקבעת על פי הלידה דווקא, והאם הפונדקאית היא אמו של הוולד. אך פוסקים אחדים סוברים שהאימהות נקבעת בשעת ההפריה, והאם הגנטית היא אמו של הוולד. ויש מי שסבור שהוולד אינו מתייחס לא לאם הביולוגית ולא לאם הפונדקאית, משום שנעשתה הפריה שלא כדרך הטבע, מחוץ לגופה של אישה, ולוולד אין אם

לאור האמור, ניתן לקבוע כי שאלת ייחוסו של מי שהורתו הייתה לאחר מות אביו או אמו הביולוגיים שנויה במחלוקת הפוסקים. אמנם, יש פוסקים חשובים הסוברים שהוולד מתייחס אחר בעל הזרע או בעלת הביצית, אולם אין די בכך כדי להכיר בזכותו לרשת יחד עם שאר היורשים, שכן מבחינה הלכתית, אין הוא אלא ספק יורש, ועל כן שאר היורשים יוכלו לדחות אותו מן הירושה.

שאלה: "האם מותר לשאוב זרע מכיס האשכים של גבר מת על מנת להפרות את אישתו ולהשאיר לו זֶכֶר בעולם?"

תשובה: "ללא הסכמה של הנפטר, כמובן שהדבר אסור. אך אם קיימת הסכמה מפורשת או אפילו אומדן ברור שזה רצונו, אז אין בכך איסור. נציין, שעל פי ההלכה צריך סיבה כדי

לאסור, וללא סיבה כזו המצב הטבעי הוא היתר. לענין זה נוגעת גם העובדה שהתורה החשיבה מאד את הרצון האנושי להשארת שם וזכר בעולם, כפי שניתן ללמוד מפרשת ייבום. ”

השואלים מניחים כדבר מובן מאליו שבן שנולד מתרומת זרע מן המת יורש את אביו,

ולכן הם שואלים עוד :

”האם יש מעמד להתנגדות יורשים חוקיים של הנפטר המתנגדים ליצירת יורש חדש

שינשלם מירושתם?”

והרב משיב :

”ליורשים אחרים של הנפטר אין שום מעמד בשאלה זו.”⁸

הולדה לאחר מיתה :

הטכניקות של הזרעה מלאכותית והפריה חוץ-גופית הנעשות בחיי האב הותרו על דעת רוב הפוסקים⁹, אבל השימוש בהן לאחר המוות עדיין מעורר חילוקי דעות ערים בין רבני דורנו ופוסקיו. עדיין עולה השאלה בדבר זכויות הירושה של מי שנולד באמצעותן בדיעבד.

⁸ <http://www.daat.ac.il/mishpat-ivri/skirot/skira.asp?id=182>

⁹ א' שטינברג אינציקלופדיה רפואית הלכתית מהדורה שנייה תשס"ו, כרך ב' עמוד 545

השאלה המכרעת בעניין זה היא אם הנולד מזרעו של אדם לאחר מותו מיוחס אחרי אביו
הגנטי אם לא, אם הוא בנו - הוא יורש אותו ואם אינו בנו - אינו ראוי לירש אותו.

משפט ישראלי:

מעמדו של עובר במשפט:

פסק דין:

במשפט זה עלתה השאלה האם יש לעובר זכויות של דייר מוגן שהוא יכול אחר כך לתבוע כשהוא נולד וגדל?

השופט מדבר על האופציה להשוות את דיני הגנת הדייר לדיני ירושה וקובע שהכלל אצל עוברים הוא שאין להם כשירות משפטית ואילו סעיף 3(ב) לחוק הירושה הינו יוצא מן הכלל.

השופט א' רובינשטיין:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 30.9.09¹⁰

בו התקבל ערעור המשיבים על פסק דינו של בית משפט השלום מיום 3.7.08¹¹

הסוגיה המשפטית העיקרית שמעורר בתיק היא מעמדו של עובר במעי אמו לעניין דיירות מוגנת.

המשיבים הגישו תביעה לסילוק ידם של המבקשים מדירה ששכרה ע"י אביו של המבקש בשכירות מוגנת.

האב הלך לעולמו בטרם בא המבקש לעולם.

המבקש טען למעמד של דייר מוגן בשתי קוסטרוקציות שוות, ע"פ אחת מהן (וזו השאלה המרכזית) המבקש, כעובר, חי עם אביו בדירה בטרם מות האב - ומכוחו הוא דייר מוגן נדחה.

בימ"ש השלום דחה את תביעת המשיבים, משקבע כי די בתקופה בה "התגורר" המבקש כעובר בדירה יחד עם אביו, כדי להביא לזכאות לפי סעיף 27(1) לחוק הגנת הדייר. ערעור שהגישו המשיבים לביהמ"ש המחוזי התקבל, ומכאן בקשת רשות הערעור.

המשיבים הגישו תביעה לסילוק ידם של המבקשים מדירה בבית חנינה.

¹⁰ בתיק ע"א 08\2494

¹¹ בתיק ת"א 04\8768

דירה זו שכרה על ידי אביו של המבקש ביום 1.6.68 בשכירות מוגנת, ולמרבה הצער הלך האב לעולמו.

כנמסר רצח בפיגוע - ביום 5.6.71, בטרם בא המבקש לאוויר העולם.

המבקש (כיום בן 39) טען למעמד של דייר מוגן בשתי קונסטרוקציות שוות:

*נטען כי אמו של המבקש הייתה דיירת מוגנת, וכיון שהמבקש גר עמה עמה בדירה עובר לפטירתה הרי אף הוא דייר מוגן לפי סעיף 20 (ב) לחוק הגת הדייר.¹²

*נטען, כי אף אם לא הייתה אמו של המבקש דייר מוגן (אלא דייר גזר הבא מכוח דייר מוגן לפי סעיף 20(א) לחוק הנה המבקש, כעובר חי עם אביו בדירה בטרם מות האב ומכוחו הוא דייר מוגן דחה לפי סעיף 27 (1) לחוק.¹³

בית המשפט דחה את תביעת המשיבים כי אמו של המבקש הייתה דיירת נגזרת בלבד.

ולפיכך אין המבקש יכול לטעון לדיירות מוגנת בגין המגורים עמה. מאידך, קבע כי די בתקופה בה "התגורר" המבקש כעובר בדירה יחד עם אביו המוח, כדי להביא לזכאות לפי סעיף 27(1) לחוק.

ביהמ"ש העליון דן בבקשה כבערעור, ודחה את הערעור:

התשובה לשאלה לעניין מעמדו של המבקש, אינה בחיוב.

כפי שקבע ביהמ"ש המחוזי, עובר אינו יכול לרכוש זכויות, ע"פ סעיף 1 לחוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות, כל אדם כשר לזכויות ולחובות מגמר לידתו ועד מותו.

כלומר אין מקנים זכות למי שעוד לא בא לעולם ובוודאי שאין הוא קונה זכויות לעצמו בכלל אלה גם זכות הדיירות המוגנת.

¹² תשל"ב - 1972

¹³ הפסק ההגנה תשל"ב 1972

בימ"ש השלום הציע היקש מסעיף 3(ב) לחוק הירושה, המקנה זכויות לעובר שנולד בתוך 300 יום ממיתת מורישו.

סוף דבר, לעובר אין הכשרות המשפטית הנדרשת כדי לרכוש זכות של דייר מוגן.

זה הכלל המקובל במשפט הישראלי, ועמדה אחרת בהוראת חוק נקודתית - אין להקיש ממה ולהפוך את החריג לכלל.

שמדובר בחוק הגנת הדייר לגביו יש לנקוט בפרשות מצמצמת.

תינוק שאביו נפטר בטרם הגיעו לגיל שישה חודשים יכול להימצא בסעיף 28 לחוק הגנת הדייר, המקנה לבית המשפט "אם בסיבות העין היה זה צודק לעשות כן" סמכות "לקבוע שאדם הפך לדייר... אף אם לא תמלאו התקופות הקבועות". זאת כיון שבמקרה

בשונה מהמקרה שלפיו הספיק היילוד החי להתגורר עם אביו בנכס, והשאלה היא רק העמידה בתקופת ששת החודשים.

השוואה בין המשפט העברי למשפט הישראלי :

ההבדל בין המשפט העברי לישראלי זה שבמשפט העברי לעובר אין זכויות והוא לא יורש כלום.

במשפט הישראלי לעוברים אין כשירות משפטית ואילו סעיף 3(ב) לחוק הירושה קובע שמי שנולד 300 יום לאחר מות המת הינו כשר לירושה ולכן סעיף זה יוצא מן הכלל.

לכן המשפט העברי קובע שלעובר בכלל אין זכויות ובמשפט הישראלי העובר יורש רק אם נולד 300 יום לאחר מות המת.

במשפט שדיברנו עליו העובר לא נולד 300 יום לאחר מות המוריש ולכן אינו יורש את האבא.

סיכום נושא חוק הירושה :

בעבודה בניתי כל נושא לפי השאלות ששאלתי בקריאה כללית על חוק הירושה.

התחלתי בירושה על ידי הממית, מי יורש ומי לא, מה זה בכלל ירושה על ידי הממית,

והמשכתי במקרים מיוחדים של ירושה, למשל כשרות של עובר לירושה.

לא הרבה יודעים שעובר כן יכול לרשת בתנאים מסויימים.

לכן בחרתי להרחיב על הנושא הזה להעלאת המודעות לחוק.

החוק הוא חוק חשוב מאוד משום שלצערנו מטבע הדברים יש תמותה של בני אדם אשר

מורשים את רכושם ולפעמים הירושה לא כל כך ברורה.

השאלה המרכזית בעבודה היא מהי ירושה? איך היא מתקיימת? ולפי מה?

בנושאים שבחרתי עניתי על השאלות גם המשפט העברי וגם במשפט הישראלי.

ביבליוגרפיה :

משפט עברי

ספרות הפסיקה

↔ מלכים א' כ"א 19

↔ בראשית ד' ט"ו

↔ בראשית ד' ט"ו

↔ בראשית ד' י"ו

↔ מקרא-מלכים א' פרק כ"א

קישורים לאתרים

↔ <http://www.daat.ac.il/mishpat-ivri/skirot/302-2.htm>

↔ <http://www.daat.ac.il/mishpat-ivri/skirot/skira.asp?id=182>

חקיקה

↔ חוק הירושה התשכ"ה 1965

מאמרים

↔ א' שטיינברג אינציקלופדיה רפואית הלכתית מהדורה שניה תשס"ו כרך ב' עמ' 545

פסיקה

↔ בתיק ע"א 2494\08

↔ בתיק ת"א 8768\04

↔ תשל"ב 1972

↔ הפסק ההגנה תשל"ב 1972